

LOVEC

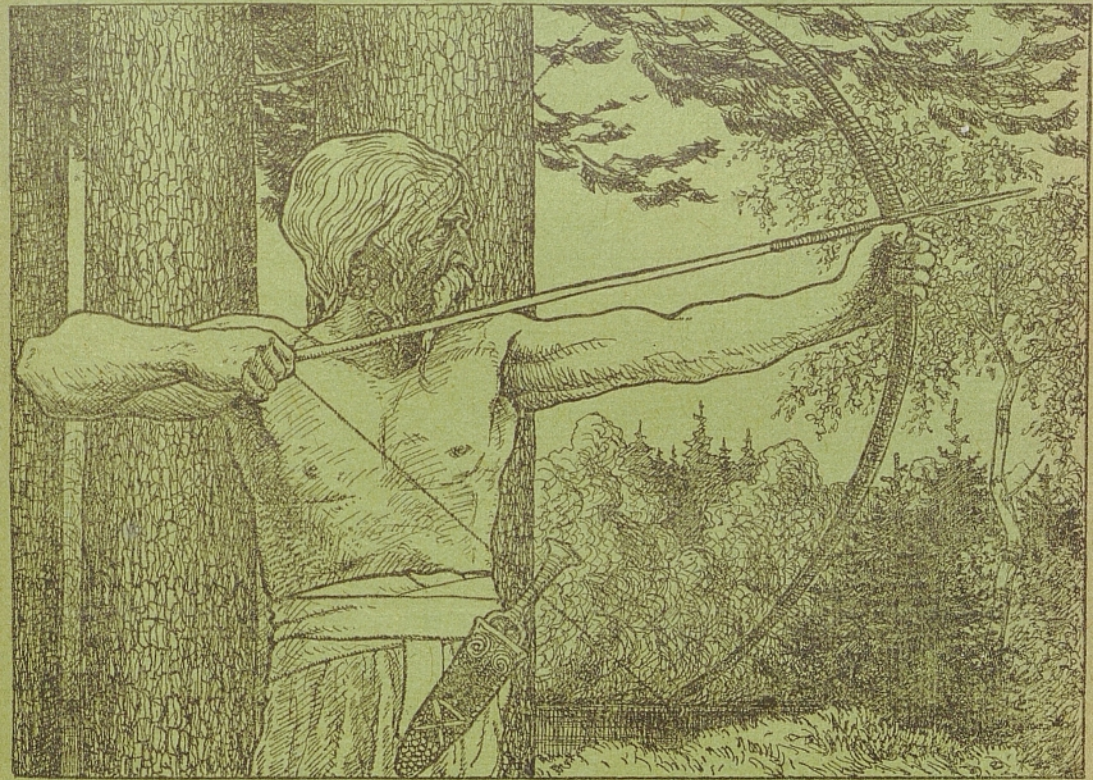
Štev. 5.

List za lov in ribarstvo.

Leto V.

V Ljubljani, dne 15. maja 1914

VSEBINA:

LOV: Dr. Fr. Mischitz: Za ruševcem pod Kočno. (Konec). — A. Seliškar: Albinizem in melanizem pri živalih. (Dalje prih.) — Nap.: Lovska uš. —
LISTEK: Stanko E.: Na slokinem izpreletu. — — Iz lovskega oprtnika.
— Astronomski koledar. — Mala oznanila. — Oglasi.

Slovensko lovsko društvo

in njegovo
glasilo

„Lovec“

Društvo je namenjeno slovenskim lovcem vseh pokrajin. Sedež mu je v Ljubljani.

Članarina znaša na leto **6 kron.** Kdor pa plača enkrat za vselej **60 kron,** postane ustanoven član in je nadaljnjih letnih prispevkov oproščen.

Društvo izdaja svoje glasilo „**Lovec**“, ki izhaja 15. vsakega meseca. Člani ga dobivajo brezplačno, za nečlane pa velja v Avstro-Ogrski **8 kron** na leto. Kdor prebiva v inozemstvu, mora doplačati še poštnino. Vsaka posamezna številka velja 50 vin. Tudi „Mala oznanila“ stanejo za nečlane 50 vin, člani pa imajo pravico do trikratnega brezplačnega oznanila v listu.

Oglase računa društvo stran po 200 K (na ovitku), ozir. 180 K (na prilogi). Manjši oglasi veljajo sorazmerno manj.

Društvene znake oddaje društvo po 2 kroni.

Jakob Zalaznik, slaščičarna, pekarija in kavarna

Stari trg št. 21

Podružnice: Glavni trg št. 6, Kolodvorska ulica št. 6.

Čekovni račun pri c. kr. hran. uradu št. 113.187. ————— Telefon šte. 194.

: Mestna hranilnica ljubljanska :

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

**Največja
slovenska
hranilnica.**

Denarnega prometa koncem leta 1913	K 700,000.000.—
Vlog	„ 43,500.000.—
Rezervnega zaklada	„ 1,330.000.—

**Največja
slovenska
hranilnica.**

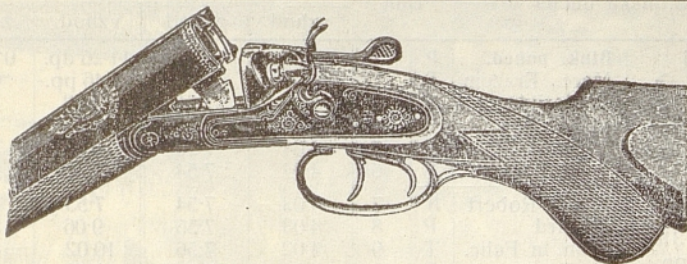
Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je **pupilarno varna** in stoji pod kontrolo **c. kr. deželne vlade.** — Za varčevanje ima vpeljane lične **domače hranilnike.**

: Prva boroveljska orožjetvorna družba :

≡ **PETER WERNIG,** ≡
BOROVLJE, KOROŠKO

Izdeluje najnovejše in priznane prvovrstne lovske puške vseh sestav za zrnje in kroglo z najboljšim strelnim učinkom. Bogata zaloga Browning-, Steyr- in drugih avtomatičnih pištol, samokresov, zračnih pušk, sploh vsega v puškarsko stroko spadajočega orožja.

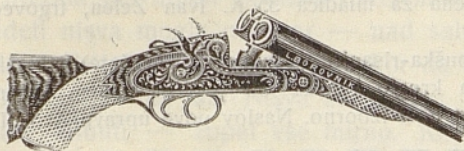
Popravila. — Strelivo. — Ceniki.

Ludovik Borovnik, puškar v Borovljah na Koroškem,

priporoča najmodernejše puške za lov (dvocevke, risanice, trocevke i. t. d.), dalje Mannlicher-repetirke z najboljšim strelnim učinkom, pripravne za lov, Mannlicher-Schönauer-repetirke, Browning-pištole

kakor tudi pištole sistema „STEYR“, krogla 6.35 in 7.65, po prvotnih cenah.

Priporoča se tudi za izdelovanje novih kopit in cevi. — Popravlja in prenareja vsakovrstne stare puške po najnižjih cenah.

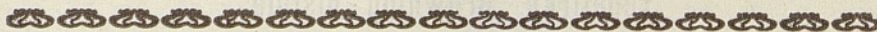

Astronomski koledar.

Junij 1914

Katoliška imena		Dan	Solnca		Lune			
			vzhod	zahod	vzhod	zahod		
Prvi krajec ☾ 1. ob 3h 3 m pp.	Bink. poned.	P	1	4:07	7:49	11:26 dp.	0:32 zj.	
	Marc., Erazem	T	2	4:06	7:50	12:46 pp.	0:49	
	† Klotilda	S	3	4:05	7:51	2:08	1:06	
	Franč. Kar.		4	4:05	7:52	3:32	1:22	
	† Bonifacij	P	5	4:04	7:53	4:59	1:42	
	† Norbert	S	6	4:04	7:54	6:27 zv.	2:05	
Ščep ☽ 8. ob 3h 20 m pp.	1. pob. Robert	N	7	4:03	7:54	7:53	2:38	
	Medard	P	8	4:03	7:55	9:06	3:22	
	Prim. in Felic.	T	9	4:02	7:56	10:02	4:21	
	Marjeta	S	10	4:02	7:57	10:42	5:34	
	Sv. Reš. Telo	Č	11	4:02	7:57	11:11	6:52	
	Janez Fak.	P	12	4:02	7:58	11:32	8:10 dp.	
	Anton Pad.	S	13	4:01	7:58	11:48	9:26	
Zadnji krajec ☾ 15. ob 3h 20 m pp.	2. pob. Bazilij	N	14	4:01	7:59	zjutr.	10:36	
	Vid	P	15	4:01	8:00	0:02	11:45	
	Franc Reg.	T	16	4:01	8:00	0:16	12:51 pp.	
	Adolf	S	17	4:01	8:00	0:29	1:58	
	Feliks in Fort.		18	4:01	8:01	0:43	3:05	
	Julijana	P	19	4:01	8:01	0:59	4:14	
	Silverij	S	20	4:01	8:01	1:20	5:24	
	3. pob. Alojzij	N	21	4:01	8:02	1:46	6:34 zv.	
	Ahacij	P	22	4:01	8:02	2:21	7:38	
	Eberhard	T	23	4:02	8:02	3:08	8:33	
Mlaj ☽ 23. ob 4h 33 m pp.	Janez Krst.	S	24	4:02	8:02	4:09	9:18	
	Viljem	Č	25	4:02	8:02	5:19	9:52	
	Janez in Pav.	P	26	4:03	8:02	6:37	10:17	
	Hema	S	27	4:03	8:02	7:57	10:38	
	Prvi krajec ☾ 30. ob 8h 24 m zv.	4 pob. Leo II.	N	28	4:03	8:02	9:16 dp.	10:57
		Peter in Pavel	P	29	4:04	8:02	10:36	11:12
Spom. sv. Pav.		T	30	4:05	8:02	11:55	11:28	

Dolgost dneva: Od 15h 42 m do 15h 57 m.

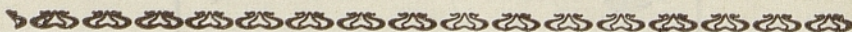

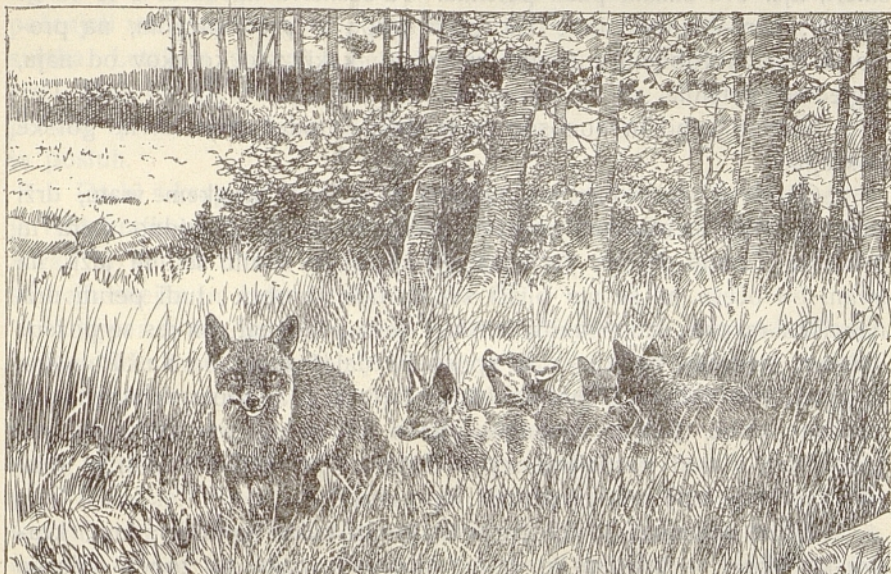
Mala oznanila.

Kupi se dobro dresiran frmač ali pa nedresiran mladič z izvrstnimi lastnostmi. Starost mladiča 6—12 mesecev. Ponudbe sprejema uredništvo „Lovca“.

Naprodaj imam šest tednov stara frmača čistokrvne nemške pasme od izvrstnih staršev. Cena za mladiča 35 K. Ivan Zelen, trgovec in posestnik v Senožeah.

Naprodaj je puška-risanica (Schonzeitbüchsflinte) jeklenih cevi. Leva kal. 28/83 mm, desna za kroglo kal. 22—35 1/2 (Winchester). Vložni cevi kal. 28.28. Puška je fino delo in nosi izborna. Naslov pove upravnishstvo „Lovca“.

Dr. Fr. Mischitz:

Za ruševcem pod Kočno.

(Konec).

Bilo je kakih dvesto korakov pod navpičnimi stenami Kočne. Za majhno usedlino, kjer smo stali, se je razprostirala lahno padajoča, majhna planota, večinoma porasla z ruševjem, deloma tudi z že zelenečo travo. Tu in tam se je vzpenjala kvišku kaka smreka ali kak macesen. Bolj v ozadju se je raztezala na desni strani globoka in široka grapa, večjidel in skoraj do vrha še napolnjena in zasuta s snegom, onstran nje na desno velika kopa pečevja, potem pa gosto čretje.

Od dolge, trudapolne poti je bil vodnik tako izmučen, da je použil najprej nekaj žgane pijače, se nato dobro odel in prav kmalu zadremal v zavetju gostega čretja. G. P. in jaz pa sva jo krenila pod najbližnjo košato smreko, se zadelala pod njo ter mirno čakala.

Nisva še prežala pet minut za hitro narejenim zaslonom, ko sva zaslišala — videti nisva mogla navzgor — nad sabo v zraku močno in glasno frfotanje. Takoj na to sva čula, kakor da bi se bilo spustilo nekaj težkega z ropotom na tla. Nisva se ganila; vedela sva, da je petelin. Eno, dve minuti — zopet vse mirno. Kmalu pa začujeva iz čretja nad nama glasno in enakomerno kokanje kokoši. Vedno pozor-

nejša postajava in z vedno večjo nestrpnostjo se ozirava proti oni smeri, kjer sva slišala pasti petelina. Tu zaslišiva naenkrat iz te smeri glasen: čhni-čhnni-ščni... Tik pred grapo in pred snegom, na prostorni trati, obrobljeni z gostim ruševjem, kakih sto korakov od naju, zagledava petelina.

Krasen je bil in ponosno se je držal, vreden kras divne gorske pokrajine.

Glavo, ki je razmeroma majhna in sedi na kratkem vratu, drži samozavestno in obenem oprezno pokoncu ter se previdno ozira in posluša. Temno-modro perje za glavo in na vratu se mu ježi, na strani ob očesu pa se mu blišči svetlo-rdeč obrobek; tudi peruti drži nakvišku razprte, kakor da bi se hotel nekam pognati. In res se požene v istem trenutku kvišku, a se spusti ne daleč zopet na tla. Ponosno in gracijozno dela zdaj majhne skoke naprej, zdaj zopet stopica samozavestno dalje, potem pa povesi glavo in peruti, vse perje se mu ježi, dolgi, v sredi razdeljeni rep s črnimi, zakrivljenimi peresi in belo oko (spodnji rep) pod njimi drži lepo razprt...

Začne se sukati v kolobarju in kruliti kakor golobje: krrr, kru-kru-kru-kruu — kru-kru-kru-kruu... Kmalu nato se zopet oglasijo nad nama v čretju kokoši z glasnim: kä-kä-kä-kä. Petelin postane pozoren, preneha s pihanjem in kruljenjem, tudi skakanje in plesanje opusti. Hitro se vzdigne in odleti h kokošim v ruševje, kjer kmalu vse utihne.

Čakala sva še dobre pol ure. Vse je ostalo tiho: slišati ni bilo ne petelina, ne kokoši. Ker nisva mogla vsled razmeroma visokega in gostega ruševja na zalezovanje niti misliti, sva vzbudila vodnika in se napotila z njim zopet v dolino...

Čist, osvežujoč gorski zrak je prihajal od zelene Kokrske doline proti nam, ko smo se vračali čez Povšnarjevo planino. Kmalu smo prišli skozi gozd mimo drvarjeve kočice na Povšino.

Tu nas je že pričakoval g. P. s svojim vodnikom. Njegova pot na mejo ob Suhadolnikovem lovišču je bila težavnejša od naše, a za dobre pol ure krajša. Vsled tega se je bil vrnil pred nami.

Ko je bil dospel na malo planoto pod stenami, obraslo sem ter tja s čretjem, se je hotel s smrekovimi vejami, katerih je nabodel v krogu v tla, zakriti, da bi ga ne mogel ugledati petelin. Kakih sto korakov od tega skrivališča se je vzdigal nizek, na vrhu raven griček. Z nosačem še nista bila dobro zadelala svojega prostorčka, ko sta začula v zraku močno prhutanje. Mali petelin je priletel iz svojega prenočišča ter se spustil z velikim hruščem na omenjeni hribček. Ne da bi se zmenil za koga, še manj pa, da bi si prej ogledal okolico, je-li kak tekmeč blizu, ki bi ga hotel izzvati s svojim pihanjem na

dvoboj, je začel, kakor da bi bil, omamljen od ljubezenske strasti, izgubil glavo in popolnoma znorel, med glasnim kruljenjem in pihanjem počenjati vse mogoče stvari, tako da sta se opazovalca le težko vzdržala smeha. Letal in skakal je sem ter tja, krulil in pihal, plesal in se vrtel, stegoval glavo in vrat, razpenjal peruti in rep, ježil perje . . . to pa vse vprek, tako da bi človek sodil, da je izgubil previdnost, vid in posluš.

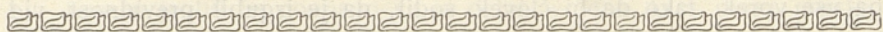
Da bi s kroglo dobro zadel petelina pri tem norem prekucevanju, je bilo kratkomalo nemogoče. Lovca sta torej sklenila, petelina zalezovati in se mu bližati zlasti v trenutkih, ko najbolj kruli in piha in se najbesnejše in najneumnejše prekucuje.

Izprva je šlo to lahko. Med redkim ruševjem sta ga naskakovala vedno bliže in bliže, dokler je gledal petelin proč od njiju in je obračal proti njima razpeto oko. Že sta se približala na kakih štirideset korakov in upala, da bo mogoče zdaj in zdaj uspešno sprožiti, kar se petelin zopet vzpne, vzleti v zrak, a se takoj prekucne na tla, toda v smeri proti lovcema. Postavi se, kakor da bi hotel zopet pihati — tedaj bi se mu mogel lovec še par korakov približati in potem ustreliti, a oprezni in sila previdni ptič ju takoj ugleda in izgine v hipu v hitrem poletu za gričem. Mali petelin pač pri vsej svoji besnosti in norosti med petjem dobro vidi in sliši!

Sreče ni imel torej nobeden. Pa kaj to! Meni, pa tudi mojima tovarišema ni bilo navsezadnje toliko na tem, da bi dobili petelina že na prvem pohodu. Zadovoljni smo bili, da smo imeli priliko, opazovati ga pri petju, in trdno smo sklenili, da napravimo pri prihodnji priliki na primernem mestu že prej potrebno zakrivalo in odrinemo rajši pol ure prezgodaj kakor eno minuto prepozno.

Pozabil pa ne bom nikdar svojega prvega lova na ruševca, ki nudi lovcu toliko užitka kakor malokateri drugi. Res je, da je združen z velikim trudom in naporom. Že zvečer je treba oditi do kake ovčarske kočje, kjer si lahko vesel, ako moreš zatisniti oči za eno ali dve uri pod zadimljeno, nizko streho na kupu slame ali sena, vedno nadlegovan od rednih kočinih prebivalcev. Takoj po polnoči je treba odriniti v črni, temni noči skozi gozdove, razdrapane grape, čez skalovje in pečevje, pa tudi črez strjen sneg visoko gori pod gorske stene, kjer ima petelin svoje zračno domovje. Čestokrat te zalotijo vihar, dež in sneg, a ves trud ti poplača z obrestmi veliki užitek tega lova. Čim plemenitejša je namreč žival, katero lovimo, čim težje jo je vsled njene opreznosti ukaniti in upleniti, tem večje veselje in zadoščenje imamo, ako dosežemo svoj cilj. In ravno v tem oziru je lov na ruševca za pravega lovca najzanimivejši izmed vseh. Pa tudi pokrajina, v kateri moramo izvrševati ta lov, močno povzdiguje njegov užitek. Kdor je prebil vso zimo med

ozkimi stenami svoje pisarne ali svojega stanovanja in je tako srečen, da stoji po dolgem času s puško v roki visoko gori pod gorskimi stenami in občuduje ob prvem svitu vzhajajočega solнца svečano vstajenje vzbujajoče se spomladi, ta bo pritr dil, da je za lovca najlepši dar mlade vesne lov na ruševca.

Albin Seliškar:

Albinizem in melanizem pri živalih.

(Dalje.)

Veliko nenormalnih barvnih različkov je znanih pri glodalcih. Bele miši (*mus musculus* L., v. *alba*) niso nikaka redkost; ravno tako pogosto se pojavlja albinizem pri podganah. Slabotnega poedince beličnika hišne ali črne podgane (*mus rattus* L.) ima kranjski deželni muzej.¹ Veverica (*sciurus vulgaris* L.) se močno izpreminja v barvi. Od popolno belih, rdečeokih veveric (albinistična samica v muzejski zbirki) do lisastih, lisičjerdečih, višnjevosi vih in črnih, na grlu in trebuhu belih poedincev se nahajajo najrazličnejši prehodi. Tudi polh (*myoxus glis* L.) ni stalne barve. Poleg snežnobelega polha so v Rudolfinumu trije melanistični; eden je posebno temen, druga dva — samec in samica — sta enakomerno rjava. — Pri poljskem zajcu (*lepus europaeus* Pall.) opažamo poleg krajevnih barvnih različkov albinizme, kakor n. pr. na muzejskem eksemplaru lisastega zajca-samca (njegova prstenorjava dlaka je pomešana z belo, zlasti proti repu; bele lise ima med nosom in očmi, nad vsakim očesom in na vratu), in melanizme, slednje posebno v močvirnih krajih. Barvna raznoličnost pri planinskem zajcu (*lepus variabilis* Pall.), ki igra vlogo barvne prilagoditve okolici z ozirom na letni čas, je splošno znana.

Največjo pozornost pa vzbujajo nepravilnosti pri naših divjih prežvekovalcih. Albinistične divje koze, srne in jelene je povzdignila ljudska domišljija v pravljicne junake. Tudi v tem razredu nahajamo barvne različke pri krajevnih plemenih; gorski jeleni n. pr. so močnejši in temneje barvani (Brandhirsch) kakor šibki in svetli dolinski jeleni (Landhirsch).

Ptice. Isto, kar velja za domače sesalce, velja tudi za udomačene ptice. Ekstremi so tudi tu redki, v veliki meri se pa pojavljata delni albinizem in melanizem (raznobarvne pasme gosi, rac, kokoši in golobov). Osobito o ptičih-pevcih, ki žive v kletkah, je znano, da se prikazuje na njih melanizem, največkrat radi toliščobne hrane. Gerajohroizem pri takih pticah ni redek.

¹ Kadar govorim o muzeju, imam vedno v mislih kranjskega.

Pri divje ži-
večih ptičih veči-
noma ne opa-
zujemo dobro
določenih in
stalnih krajinskih
pasem kakor pri
mnogih sesalcih.
Vzrok temu je pač
večja gibljivost
ptic, ki nasprotuje
stalnemu vplivu
enoličnih, barvne
različke povzro-
čujočih razmer
istega kraja.

V tem žival-
skem redu je al-
binizem bolj
razširjen kakor
melanizem. Mu-
zejska zbirka
šteje pet mela-
nističnih ptic in
dve eritristični.
Črni kalin (*pyrrhula*
pyrrhula
europaea Vieill.
v. *nigra*) je mo-
drikasto črne
barve, na neka-
terih mestih je
nekoliko svet-
lejši, posamezna
peresca na prsih
poedinci velikega
skovika (*syrnium*
uralense Pall. v. *melan.*). Pri njih
se pa poznajo še
čisto dobro temnejše
risbe in svetlejše
pege, zlasti
na hrbtu in na perutih.

Melanističen, navaden in albinističen polh
v deželnem muzeju.

so opekasto-rde-
ča. — Melanizem
je zlasti pogosten
pri sovah. Pri nas
so opazovali do-
slej dvoje mela-
nističnih lesnih
sov (*syrnium*
aluco L., v. *me-
lan.*),¹ ki sta bili
ustreljeni pri Kra-
kovem v kosta-
njeviški okolici.
Ena izmed teh je
v zbirki dežel.
muzeja; njeno
perje je enako-
merno temno-
rjave barve. Isto-
tam sta dve
eritristični samici
lesne sove; krila
obeh so rjasto-
rdeča, ena ima
poleg tega še
živobarvne
rjastordeče proge
po trebuhu. Eri-
tristično sovo s
Kranjskega
omenja tudi Pel-
zeln.² Podobno
kakor melani-
stična lesna sova
so barvani trije

¹ Več poročila o melan. lesnih sovah dr. I. Ponebšek v Carnioli 1911, str. 175 do 183.

² l. c., str. 943.

Tako je opazoval Marshall¹ črna jajca pri belih goseh. Večinoma je temnobarvnost jajc pri nekaterih pticah normalen pojav in dokaz uspešne prilagoditve okolici.

V muzejski zbirki hranijo razmeroma veliko število albinističnih ptic, in sicer jih je 13 popolno, 25 pa delno albinističnih.² Ta barvna nepravilnost se javlja zlasti pri pticah, ki žive v velikih družinah, torej pri fazanih, jerebicah, vranah in vrabcih. Albinizem ima tu očividno značaj degeneracije. Življenje naštetih ptic v velikih jatah pa ima za slab nasledek plojenje v istem rodu ali parjenje med sorodniki, ki povzročajo poleg drugih bolehavih pojavov nedostatek barvila v perju.

Navadni fazan (*phasianus colchicus* L.) živi v večjih družbah in je dostikrat umetno omejen na primeroma ozke prostore, kar pospešuje istoplodnost in posredno albinizem. V Rudolfinumu so trije beličniki z rdečimi očmi; perje ni pri nobenem popolnoma belo. Eden je zamolklo siv, s temnorjavimi pegami, posamezna prsna peresa so rdečkasta. Pri drugem samcu so prvotne barve močno in enakomerno pobledele. Tretji poedinec je svetlorjavo-pepelnata samica s temnejšimi lisami slične barve. Razen teh je tam še delno albinističen fazan, krepek samec s snežnobelo, tu in tam črnolisasto glavo in z belim vratom; ostalo perje je pomešano z mnogoštevilnimi belimi peresi, krajša krilna peresa so deloma bela.

Pri jerebici (*perdix perdix* L.) se pojavljajo albinizmi zelo pogosto. V zbirki sta dve belolisasti samici. Pelzeln³ navaja pri tej vrsti dva zanimiva slučaja barvne nepravilnosti, ki predstavljata čudno kombinacijo albinizma in eritrizma. Posamezna peresa so namreč pobledele in obenem posuta s temnimi pegami.

Iz družine rac sta nam javljena dva slučaja pobeletosti. Delno beličen divji racman (*anas boschas* L.) je na vratu popolnoma bel, glava in hrbet sta mu belolisasta. Pri docela albinistični divji gosi (*anser anser* L.) je telo razen belih prsi in belega trebuha rjavkastobelo.

Mnogo vrst iz rodu drozgov ima številne albinistične poedince, zlasti v severnih krajih. Iz naše dežele sta znana dosihmal dva lisasta kosa (*turdus merula* L., v. alb. part.): samec z belimi lisami na vratu in deloma na glavi ter samica, ki je po hrbtu in prsih belolisasta, na trebuhu pa bela. Beli navadni drozg (*turdus musicus* L.) je nepopolno albinističen; telo je docela belo, oči so pa normalno črne. Lepo pisana je delno pobelega brinjevka (*turdus pilaris* L.). Glava ji je belkasta s

¹ Bau der Vögel, str. 407 sled.

² Seznamek v muzejski zbirki se nahajajočih albinističnih ptic je objavil dr. Gy. Sajovic v *Izv. muz. društ.* 1909, str. 37—44; posamezne nepravilnosti so omenjene še v ornitoloških poročilih istega pisatelja (Carniola 1911 in 1912). Opisi barvnih nepravilnosti pri pticah, ki jih navajam, slone večinoma na omenjenih spisih.

³ I. c., str. 944—945.

temnejšimi, podolžnimi pegami, perje na zgornjem vratu je pepelnato sivo; istotako so peresa na perutih deloma siva, krajša letalna pa večjidel bela. — Enakomerno pobledele je zelena ali vrtna sinica (*parus maior* L.). Na mestih črne barve je pepelnato siva, po trebuhu in prsih pa bledorumena.

Enaki vplivi, ki povzročajo pri fazanih belobarvnost, delujejo na vrane. V muzejski zbirki hranijo nepravilno samico črne vrane (*corvus corone* L.), ki ima samo letalna peresa v ročnem delu peruti bela. Dve sivi vrani (*corvus cornix* L.), samec in mladič, sta popolnoma beli, oči so rdeče, kljun in noge rdečkaste. Poleg teh sta dva poedinca delno belične sive vrane; eden ima na desnem čelu bela peresca in letalna peresa v gornji polovici bela, skrajna letalna peresa pa so skoro v celem obsegu pobledele; drugi je na glavi in grlu svetločrn, zgornje krovno perje na perutih mu je črnkastorjavo, letalna in krmilna peresa so pa pepelnatorjavo s temnejšimi lisami. Sicer čisto pepelnato krovno perje po ostalem telesu je blede, zamazano-rjavkastosivo. (Dalje prih.)

Nap.:

Lovska uš.

Temelj slovenski lovski organizaciji je bil postavljen leta 1910., ko je poklicalo „Slovensko lovsko društvo“ „Lovca“ v življenje.

Prihajal je v slovensko javnost s plemenitim namenom, vzgajati lovce, jim vcepiti v srca ljubezen do živali in čuvati lovstvo. Do danes je ostal „Lovec“ zvest svojemu programu. Zatorej se ne čudimo, da kaže „Lovec“ že zdaj s ponosom na nepričakovane uspehe, med katere štejem v prvi vrsti veliki napredek v organizaciji. Menim, da ni več pravega lovca, lovskega društva ali kluba, ki bi ne bil naročen na „Lovca“. Kdor pa čita „Lovca“, se vzgaja pravilno za dobrega lovca, ki ravna z divjačino kakor s čutečimi bitji in ne tako, kakor se obnaša v loviščih takozvana lovška uš.

Kdo in kaj je lovška uš?

To krvoločno in brezsrčno bitje, ki je sicer ustvarjeno po božji podobi, a je v istini zver v najhujšem pomenu besede, uspeva še v marsikaterem lovišču na Kranjskem. Ni kmet, ne gospod, ni obrtnik, ne trgovec, ni uradnik, ne upokojenec, ni bogataš, ne berač, pač pa ima od vsakega stanu unco najslabših lastnosti ter je v celoti — pohajč.

To je lovška uš.

Ni še petelin oznanil jutranje zore, že preži lovška uš ob prelazu s še od prejšnjega dne vročo puško na divjačino, vračajočo se s paše, ter pobija brez razlike vse, kar mimo „lejze inu gre“. Dan za

dnevom se klati s „šklopom“ na rami po lovišču ter preganja z neprestanim bevskanjem vaških ščenet in cuckov revno divjačino. Da, celo po noči pri luninem svitu se razlega in odmeva strel po nižavah in višavah nesrečnega lovišča.

To je delo lovske uši.

Lovska uš nima pojma o pravem lovu, tudi nima trohice ljubezni do živali. Lovska uš divjačino le goni, podi, preganja, strelja, lovi in pobija. Če postane lovišče prazno in popolnoma izbito, se preseli v drugo, kjer nadaljuje dan za dnevom svoje krvave orgije. Lovska uš ne prizanaša nobeni divjačini, nobeni živali. Stoji namreč na stališču, da ni naloga lovca, ščititi živali, ker jih ščiti zakon, ki je določil v varstvo, ploditev in množitev divjačine že itak predolge prepovedane lovske čase.

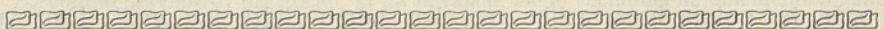
To je plemenitost lovske uši.

Ostudno in nevarno je, občevati s takim divjim lovcem, ki je duševno podivjana zver, v gmotnem oziru kup žalostne revščine, v govoru in obnašanju pa nedosegljiv bahač. Ni mu para v lovski spretnosti in ni vrste lova, ki bi je on ne poznal, preizkusil in kot nerabno zavrgel že pred leti. Le on in samo on je pravi lovec, vsi drugi so reveži! Gorje, če mu ugovarjaš! V trenutku se vzbudi v njem zverska narava in, kot bi toča padala, bruha iz sebe psovke in kletve. V takem položaju ni varen nihče pred njim in pobije ti lastnega psa, če bi količkaj dvomil o njegovih nad vse hvaljenih pasjih lastnostih.

To je omika in olika lovske uši.

Nekje na Notranjskem imamo pravcato organizacijo lovskih uši. Društvo šteje včasih do 50, celo 60 članov, medtem ko obsega lovišče morebiti tisoč hektarjev sveta. V prvi zakupni dobi je uničila ta organizacija v svojem lovišču vso divjačino do zadnjega repa. Ta morija je presedala celo glavarstvu, ki je razpustilo vsled tega in vsled obilih pritožb družbo. Toda potom rekurza in „politične“ intervencije je razveljavila deželna vlada sklep glavarstva in sankcionirala lovsko morijo. Lovcu te vrste, ki se je pregrešil opetovano zoper lovski zakon in ki mu je odvzelo vsled tega glavarstvo orožni in lovski list, se je posrečilo na enak način „prekaniti“ glavarstvo ter si pridobiti potom deželne vlade stare pravice.

S tem osvedočuje deželna vlada, da ni naklonjena lovu. Zatorej je treba, da se postavi S. L. D. na noge ter napove potom splošne in popolne organizacije neizprosni boj zoper lovske uši. O načrtu, po katerem naj bi se izvršila splošna in popolna organizacija vseh pravih slovenskih lovcev, naj bi razmotrivali ne samo stari in izkušeni lovci, ampak vsak pravi lovec, katerim bode dalo glasilo S. L. D. že radi plemenitega namena in lastnega programa z veseljem svoje predale na razpolago.

L I S T E K

Stanko E. :

Na slokinem izpreletu.

„Beži, beži! Da je res? Pa sam si bil, čisto sam?!“ je izpraševal s pritajeno grozo Povalej gozdarja Franceta, ki je pripovedoval veselemu gostilniškemu omizju, kako se je bil srečal lani o polnoči na križpotju s hudobcem. Bliže je pomaknil svoj stol ter resno in pozorno poslušal navihanega in pretkanega lovca. Bil je tudi sam kos lovca in je rad tičal v zeleni družbi ter poslušal njene pogovore. Tisti dan je bil celo namenjen, s Francetom in z menoj na večer čakati kljunačev.

„Nak, vsega ti pa ne verjamem!“ je menil napram Francetu, ko je končal ta s čudovito resnim obrazom svojo z vsem peklenskim šumom in ognjem zabeljeno dogodbo.

„Kaj pa! Ti, ki tičiš že o mraku pri stari za pečjo, veš vse mnogo bolje kot jaz, seveda! Počakaj, pa povem še eno! Z rajnim očetom sva lovila nekoč na božični popoldan zajce. Tam na Rtičah je prepodil pes prvega in ga prignal okoli griča k očetu, ki je stal pri kapeli, jaz pa malo v stran na rebri. Pok! — pa še enkrat: pok! Zajec teče k meni. Dvakrat upalim, a nič. Pes žene okrog griča in nazaj k očetu. Spet je zažgal dvakrat, jaz dvakrat, pa zajca se je prav tako malo prijelo kot prej. Ko pa je pritekkel v tretje po isti poti proti očetu, tedaj je vrgel ta puško vprek rame in odšel tako naglo domov, da sem ga komaj dohajal. Nikdar več ga nisi spravil na božič v hosto. Starega ste menda poznali vsi in veste, kako ravno roko in mirno oko je imel. No, kaj pa k temu praviš, Povalej?“

„Nekaj je že pri lovski stvari, saj ne trdim, da ne, ampak . . .“.

Med nadaljnjim pogovorom me je dregnil France naenkrat pod mizo z nogo in mi pomignil z očmi, naj pridem za njim iz sobe. Počasi sem se izmuznil. Smeje me je pogledal France na veži prekanjeno.

„Lepo te prosim, povej, če imaš še katero tistih raketnih patron, ki si jih bil prinesel o Božiču s sabo! Kaj? Dobro, dobro! Stopi domov in mi prinesi vsaj eno! Zakaj, to boš že videl.“

Skočil sem domov. Prišedši nazaj, sta bila France in Povalej že pripravljena za odhod, kajti bilo je že pol šestih popoldan in do jelševja onkraj vaške „gmajne“ je bilo še tri četrti ure hoda. Povaleju so menda

še med potjo rojile po glavi vse one strašne stvari, o katerih je čul od Franceta v krčmi, kajti kljub šaljivi gostobesednosti Francetovi se je držal resno.

Došli smo na cilj. Na robu močvirnega travnika, ki loči „gmajno“ od razsežnega, zaraslega jelševja, smo se morali razpostaviti. Na sredi je stal na lastno željo Povalej.

„Ti, Povalej, tukaj je sicer najboljši prostor, toda premalo skrit si. Veš kaj, nareži si jelševja in si malo zakrij stojišče!“ se je oglasil France, ko smo nabasali puške. Res je ubogal. Položil je puško na tla ter si šel rezat vej. France je imel med tem nekaj opraviti pri njegovi puški, toda ko si je privlekel Povalej jelševja na stojišče, je že davno malomarno slonel na hrastiču koncem travnika in puhel iz svoje pipice.

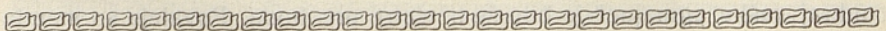
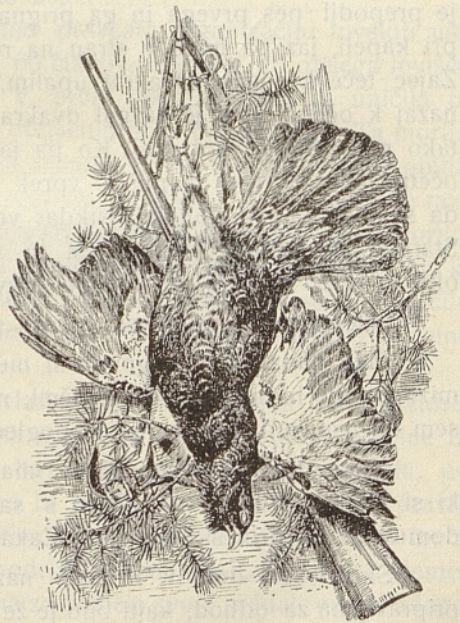
Počasi se je spravljala narava k počitku. Tiho, neopaženo je legal mrak na zemljo. Male gozdne telovadke, črnoglave siničice, ki so se prej ščebetaje nemirno zibale po tankih vejah, so potihnile; ščinkavec v jelševju je prenehal oglašati se, le zlatokljuni kos je drobil še v bližnjem logu svojo večerno pesem. Sova je letela komaj slišno za mano in tam od „gmajne“ sem čul klic poljske jerebice. Že so odžarele glave daljnih gorskih velikanov, le nad zapadom se je še svetlikalo nebo. Na vzhodu so zablestele prve zvezde, z vaškega zvonika pa je zazvonilo „večno luč“ . . .

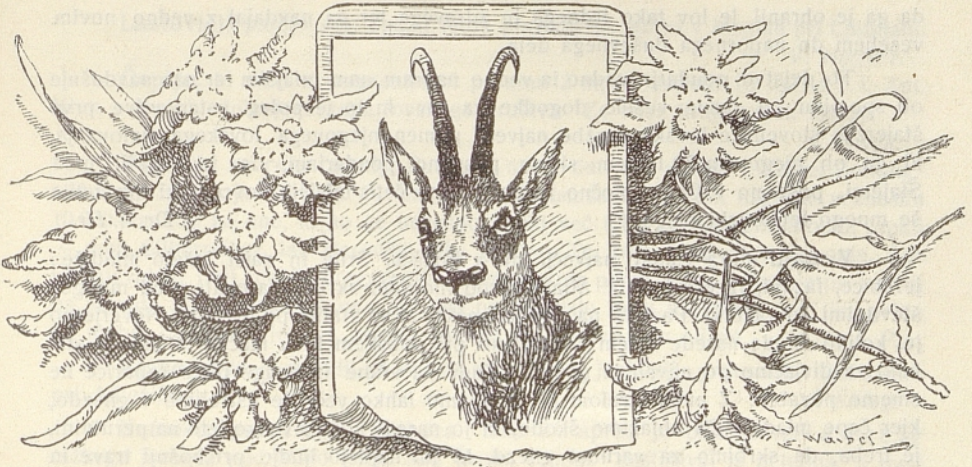
„Kvoarr, psst, psst . . .“

Čisto nizko ob robu jelševja je letela sloka k Povaleju. Zagledal jo je. Počasi se je nagnil naprej . . .

„Patč, š-št, š-št, š-št —“ je zaječalo in zapresketalo po zraku. Šop žarečih isker je šinil iz cevi, da se je zasvetilo mlado drevje s travnikom vred v krvavo žareči luči. Začul se je preplašen „Ježeš, ježeš!“, nato pa nagel cepet po mokri zemlji.

Drže se z rokama za trebuh, se je kobalil France proti meni, a jaz sem se hihetaje oklepal hrastovega debla. Onkraj „gmajne“ pa naju je zaklical črez nekaj časa drhteč glas . . .

Iz lovskega oprtnika

Na VII. občni zbor „Slovenskega lovskega društva“, ki se bode vršil dne 17. t. m. ob 3. uri popoldne v Schreyevi restavraciji na ljubljanskem glavnem kolodvoru in smo ga naznanili že v zadnji št. „Lovca“, opozarjamo s tem iznova v nadi, da se ga udeleže v prav lepem številu lovci iz vseh naših krajev. Kdor je pravi lovec, ta ve, kaj je njegova dolžnost!

Deželni šolski svet kranjski nas je obvestil z dopisom z dne 1. aprila 1914, št. 8735/13, da je opozoril službenim potom ravnateljstva in vodstva podrejenih mu šol na naše strokovno glasilo „Lovec“ v svrhu morebitnega nakupa za učiteljske knjižnice. Nadejamo se, da se bodo naše šole odzvale tej za nas častni opozoritvi, ker dobe naši učitelji težko kje drugje boljši pripomoček za obravnavanje domače faune kakor ravno v „Lovcu“. Pri tej priliki pa prosimo vse prijatelje lova in narave, da bi povsod širili naše glasilo.

G. dr. Josip Serneck, odvetnik v Celju, je obhajal letos svojo sedemdesetletnico. Ob tej priliki je tudi za nas umestno, da se ga spomnimo kot lovca.

Rojen je bil v Slov. Bistrici pod zelenim Pohorjem, kjer se mu je vnela že v mladih letih ljubezen do lova. Komaj 12 let star, je ustrelil na skrivaj z očetovo staro enocevko prvega zajca, za kar je seveda občutil dalje časa na svojem telesu posledice prvega lovskega junaštva. Pozneje, ko je bil kot višjegimnazijec odgojitelj pri grofu Brandisu v Mariboru, kot visokošolec pa pri knezu Kinskem na Češkem, je imel krasno priliko, loviti po najbogatejših loviščih.

Leta 1876: se je naselil v Celju kot prvi slovenski odvetnik. Takoj po svojem prihodu je začel zbirati takrat še maloštevilne in nezavedne slovenske lovce v Celju in okolici ter je kmalu ustanovil v družbi s pokojnim navdušenim lovcem Janezom Zupancem in še živečim g. Golgrancem našo še danes obstoječo „Slovensko lovsko družbo v Celju“.

Dr. Serneck je bil vedno prvi med izvršujočimi člani te družbe. Nikoli se ni ustrašil niti vremena, niti daljave ali strmim; vedno in povsod je bil prvi na svojem mestu. Prehodil je kot lovec vse slovenske kraje in še dandanes ga vidimo kot 70 letnega moža ob vsakem vremenu prvega na zbirališču. Sam mi je pravil,

da ga je ohranil le lov tako trdnega in zdravega ter ga navdajal z vedno novim veseljem do napornega duševnega dela.

To dejstvo poudarja vedno in vedno napram nam mlajšim ter nas navdušuje ob spominu na razne vesele dogodke za lov. In to je poleg ustanovitve prve štajerske slovenske lovske družbe največji pomen njegovega lovskega delovanja, ki ga ob njegovem 70 letnem slavlju posebno poudarjam, da je vzgojil med Štajerci, posebno v Celju, močno in navdušeno četo mlajših lovcev, ki mu želijo še mnogo let lovski blagor!

Dr. Š. Hr.

V maju mora vladati največji mir v lovišču. Srne in zajci ležejo mladiče; jerebice, fazani, race itd. vale. Mladi zarod moramo skrbno varovati pred mnogoštevilnimi sovražniki. Pazimo na pse in mačke, ki se klatijo po lovišču! Neverjetno je, koliko škode naredijo v tem času zlasti pri poljskem lovu mačke in psi, ki stikajo za divjačino po njivah in gozdih. Tudi na vrane in druge ptice roparice ne smemo pozabiti. Z enim strelom jih pobijemo lahko več, če ustrelimo v gnezdo, kjer čepe mladiči. Da ublažimo škodo, ki jo naredi košnja vsako leto na perutnini, je treba, da skrbimo za varnost gnezd, ki jih najdejo ljudje pri košnji trave in detelje.

Paziti pa moramo tudi na lisičine, kjer postaja živahno; ako se je nastanila v njih lisica-mati. Lovec mora pravočasno spraviti s sveta lisičjo družino, sicer mu naredijo preštevilne lisice veliko škode. Če znaš za luknjo, kjer prebivajo mlade lisice, nimaš posebnih skrbi, da jih pokončaš. Lahko jih izkoplješ, če je kraj pripraven. Pri kopanju je glavno, da koplješ na pravem mestu. Pes-jamar, ki laja vztrajno nad lisicami v luknji, naznači smer. Izvrsten pes-jamar pa tudi podavi lisičice v luknji. Če privleče potem še drugo za drugo iz luknje, je vzor psa-jamarja. Tudi ugonobiš lahko mlade lisice z materjo vred, če jih hodiš čakati k njihovemu domovju. Pri tem boš videl krasne prizore, da si ne moreš lepših želeti. Uveril se boš, da je težko najti ljubkejšo živalico, kakor je lisičica.

Mladi lisičji navihanci se naveličajo, ko nekoliko dorastejo, čepeti neprenehoma v temnem, podzemeljskem stanovanju. Ob lepih, solčnih dnevih se prikrade večglava, mnogoobetajoča družba iz luknje na beli dan. Ej, to vam je potem življenje pred luknjo! Na vse mogoče načine se kratkočasijo lisičice med seboj, skačejo, se prekucujejo in igrajo kakor mladi psički. Nerad moti lovec, ki jih opazuje, to idilo. Končno se pa vendar odloči, dasi težko, da sproži ob ugodnem trenutku . . .

Kadar so lisičice gladne, so bolj mirne. Na toplem solncu si grejejo kožuške in nestrpno pričakujejo mamičinega prihoda. Živahno gledajo s svetlimi očmi na vse strani. Kljub mladosti jim sije z obrazov pretkanost in zvitost bodočih roparjev. Burno sprejmejo starko, ki se vrne s plenom v gobcu. A komaj so se nasitile, že se hočejo zabavati. Tudi gospa mama nima miru in se mora igrati z otroci. Ima pa tudi dopadajenje nad njimi, saj napredujejo vrlo. V kratkem jih popelje prvič po gozdu, da jih nauči ropanja. To je njihova prva hoja v šolo, kakor nam jo kaže slika v začetku današnjega lista. Mladiči so pa tudi ubogljivi. Na svarilen starkin glas smuknejo bliskoma v luknjo, kajti izprva se šolajo le v okolišu domovja.

F. L.

Prve divje golobe sem videl dne 26. svečana na Koprjavi blizu hrvaške meje. V nižavi so se pokazali pozneje.

M. Hanzlovský.

Divji golobi so se pokazali letos ob Borovničici že 14. februarja. *L.*

Prve kmečke lastovice (3) sem videl letos dne 2. aprila.

Anton della Schiava.

Lastovičji parček sem opazil letos prvokrat 25. marca v Mostah pri Ljubljani.
V. Herfort.

Čapljo, ki meri z razprostrtimi perutmi 2 m, je ustrelil 16. aprila t. l. Ant. Klun v lovišču dolenjevaškega lovskega društva. Za naše kraje redek slučaj!

Nosan.

Nagrade za rejo čapelj. Pod tem naslovom piše uradna „Wiener Zeitung“ z dne 27. februarja 1914, št. 47, da so na Francoskem vpeljali nagrade v znesku 10.000 frankov za one, ki so se uspešno bavili več let z vzgojo velikih belih čapelj — nem. Silberreiher, lat. Herodias alba (L.). — Tej ptici preti namreč pogin, ker jo zalezujejo radi njenih dragocenih, velemodernih peres. Cene prisojajo profesorji na zavodu Musée zoologique. Pri nas pa streljajo lovci vsevprek, kar jim pride na muho, bodisi da je pod zaščito zakona za varstvo ptic ali ne. *Dr. J. P.*

Lesno sovo je ustrelil na svojem vrtu Peter Jankovič, posestnik v Fučkovcih pri Adlešičih. *I. Šašelj.*

Namesto petelina — jazbeca. Dne 21. aprila je podrl lovec A. P. 8 kg težkega jazbeca pod Malo pečjo nad Črnim vrhom. Zaslíšaval je petelina, a dasi je bilo jasno in mirno jutro, ni bilo o petelinu sluha. Kar zaslíši lovec v hosti neko mrmranje in obenem v vejah štropot. Odletela je kokoš in za njo se je odpeljal petelin. V tem trenutku pa prilomasti iz hoste jazbec, ki ga je podrl lovec s strelom. Jazbec in strel sta pa preplašila petelina tako, da se ni več vrnil in je ostavil svoje družice, ki še vedno samevajo na starem prostoru. Ta dogodek osvetljuje petelinovo plašljivost in previdnost. *Nap.*

Račja požrešnost. Na Ljubljani sem ustrelil v februarju racmana, ki je bil strahovito suh. Vrat je imel čudno napihnjen. Takoj sem zatipal, da ima nekaj v goltancu. Doma sem videl, da je bil ves goltanec natlačen s travo in peskom. Racman je goltal gotovo preveč lakomno travo, ki se mu je ustavila v goltancu, da ni mogel več požirati in bi prej ali slej onemogel. Že v zraku sem spoznal na počasnem letu in po tem, da ni iztegnil vratu popolnoma, temveč da ga je držal malo skrivljenega nekoliko na stran, da ni pri njem vse v redu. *F. L.*

Mladega živega jazbeca smo dobili v nedeljo, 26. aprila, ko nas je šlo več oseb iz Bojanec, pri Selskem kalu blizu Adlešič. Bil je velik kakor mačka. Ker je bil že mrak, je prišel iz votline morda pit na kal. Slišali smo ga že oddaleč, kako je cvilil. Bal se nas ni prav nič in ni bežal pred nami. Da ga nismo pustili živega, se razume, ker delajo pri nas jazbeci, katerih je tu obilo, veliko škode na turščici. *I. Šašelj.*

Mladega medveda so ujeli na velikonočno soboto popoldne pri vasi Zadolje pri Dolenji vasi. Našli so ga domačini dober streljaj od vasi v bodičevju blizu pota. Stojč na zadnjih nogah se je branil z veliko vneto nadležnega psa, ki je silil vanj; renčal je in udrihal s šapami proti pasjemu smrčku, da mu pes ni mogel do živega. Brž je pograbil medvedka eden izmed fantov za vrat in preko bočja, pa so jo udri ž njim v vas. Mladi kosmatinček je brundal, godel in cvilil, a starke-rešiteljice ni bilo od nikoder. Dolg je 23 cm in ga je skoro sama glava. Pogumen pa je tako, da se postavi takoj na zadnji nogi v bran konju, ki se začne vzpenjati in biti s kopiti, če le ugleda mlado zver. Medveda ima g. A. Klun iz Dolenje vasi kot sonajemnik lovišča, v katerem so ga ujeli. Zagonetno je, kako je zalezal medvedšček v bodičevje tik vasi in kje je bila starka.

Odstrelek divjačine. V občinskem lovišču Limbuš pri Mariboru smo ustrelili v lanskem lovskem letu (1913/1914) 70 zajcev, 28 poljskih jerebic, 5 fazanov, 1 gozdno jerebico, 3 globe-grivarje, 27 veveric, 31 šoj, 10 sivih vran, 4 poljske vrane, 3 skobce,

1 lisico, 7 mačk in 1 psa, torej 107 kosov koristne in 84 kosov škodljive divjačine. — Leto je bilo za našo lovsko družbo ugodno, lahko rečemo, prav ugodno, če ga primerjamo s preteklimi, od katerih so bila nekatera neugodna, nekatera pa srednje ugodna. Z mirno vestjo lahko trdimo, da prinaša pravo nadzorovanje lovišča in redna, pametna gojitev divjačine vedno večje in lepše uspehe. Ko je prevzela lov naša družba pred 4 leti, smo ustrelili 32 zajcev, a letos 70; vsekakor za malo, samo 407 *ha* obsegajoče lovišče lep napredek. V pretekli lovski sezoni, v kateri je padlo precej debelo snega, ki je tudi dolgo časa ležal, je ostalo mnogo dolgouhcev in upamo, da se bodo razmnožili še obilnejše kakor v poprejšnjih letih. Kakor kaže opazovanje, nam obetajo izdaten odstrel, v rajsko veselje vseh pravih in nepravih lovcev. Lani so bili dnevi, ko se je lovcu kar srce smejalo, toliko jih je prišlo pred oči. Največjo zabavo so nudile prahe tukajšnjega precej obširnega, za Dravo ležečega polja. Drugo polovico novembra in skoraj ves december so se skrivali za brazdami. Že oddaleč si ga lahko ugledal, kako se je tiščal k zemlji, da bi ga bilo čim manj, ter pazil na trenutek, ko bi lahko skočil in jo odkuril proti gozdu ali črez travnike in njive, kjer bi se zopet stisnil. Kar po dva ali trije so se vzdignili z večje sprasene njive.

Manj zadovoljiv je bil lov na poljske jerebice. V tem oziru ne moremo doseči nič pravih uspehov. Precej gnezd se uniči pri prvi košnji in žetvi, sosebno od onih jerebic, ki valijo na senožetih in deteljščih. Pa tudi naše ljube vrane jih ugonobijo mnogo. Spominjam se, da mi je pravil kmet o zarodu, do katerega je prišel pri košnji sena. Mladiči so bili komaj zlezli iz jajec. Mati je odletela. Mož je pustil nekaj trave okoli gnezda. Bistro oko vran pa je hitro zagledalo mladiče. Urno so se zaganjale s perutnicami v nežni zarod ter odnašale mladiča za mladičem. Drugo jutro je bilo gnezdo prazno. Uničenih je bilo 12 jerebičic, od katerih bi bili dorasli v ugodnem slučaju gotovo dve tretjini. Tukaj sem navedel en slučaj. Koliko jih pa je, o katerih lovec ničesar ne opazi in ničesar ne izve!

Pred tremi leti smo izpustili v lovišče 5 samic in 2 samca navadnega fazana. Tudi nekateri sosednji lovski gospodarji so to storili, ker so kraji kraj Drave za gojitev fazanov prav pripravni. Prihodnje leto se niso nič kaj razmnožili. Redko smo videli tu in tam katerega in že smo obupali nad uspehom našega poizkusa, čeravno so bili fazani poprej v tem lovišču stalna divjačina, a so jih skoro iztrebili v zadnjih letih prejšnji lovski najemniki, ki so pobijali tudi samice. Lani pa so se precej pomnožili. Našli smo avgusta in septembra jate s 4 ali 5 mladiči, pa tudi takšne, v katerih je vodila samica po 8 mladičev. Streljali smo samo samce. V jeseni, ko spravijo koruzo in ajdo z njiv, se preseli večina naših fazanov na levi breg Drave, kjer jim hribovita, mirna in solčna lega Kozjaka bolj ugaja ko prazno, ravno polje in precej gosti lesovi tik ob šumeči vodi. Od našega truda imajo torej deloma tudi naši lovski sosedje korist.

Kam pa so prešle prepelice? Kako prijetno so pele v poletju v pšenici in na travniku, za časa lova pa se je le redko katera pokazala! Teh lepih in ljubkih ptic je v naših krajih vedno manj in zadnji čas je, da ukrenemo kaj v njihovo obrambo.

Ant. Godec.

Odstrel divjačine v ljubljanskem okraju brez mestnega okrožja. Leta 1913 so polovili: 1 divjo kozo, 520 srn, 1800 zajcev, 56 divjih petelinov, 120 gozdnih jerebov, 8 skalnatih jerebov, 330 fazanov, 2980 poljskih jerebic, 340 prepelic, 325 gozdnih kljunačev, 210 močvirnih kljunačev, 2 divje gosi, 510 divjih rac, 150 lisic, 10 kun, 55 podlasic, 15 dehorjev, 2 vidri, 8 divjih mačk, 22 jazbecev, 1 orla, 280 skobcev, kraguljev itd., 1180 srak in vran. — **V kočevskem okraju** so dobili v istem letu: 1030 srn, 880 zajcev, 25 divjih petelinov, 200 gozdnih jerebov, 55

poljskih jerebic, 10 prepelic, 20 gozdnih kljunačev, 2 divji gosi, 70 divjih rac, 270 lisic, 98 kun, 30 podlasic, 25 dehorjev, 2 vidri, 24 divjih mačk, 80 jazbecev, 700 veveric, 4 uharice, 250 kraguljev, sokolov, kanj in tem sorodnih ptic, 300 vran in srak. Š.

Odstrelek divjačine v logaškem okraju v l. 1913. V loviščih, ki spadajo pod okoliš c. kr. okrajnega glavarstva v Logatcu, so ustrelili l. 1913: I. koristne divjačine: jelenov 5, srn 716, divjih koz 3, zajcev 448, divjih petelinov 56, gozdnih jerebov 97, fazanov 1, jerebic 83, prepelic 70, kljunačev 21, divjih gosi 6, divjih rac 108, kozic 12; II. škodljive divjačine: 1 volka, lisic 234, kun 48, podlasic 27, dehorjev 17, 2 vidri, divjih mačk 25, jazbecev 27, veveric 166, 1 orla, jastrebov, sokolov in kraguljev 181, vran in srak 458.

K temu pripominjam, da so poročila nekaterih lovskih najemnikov zelo nezanesljiva. Tako je n. pr. poročal „Logaški klub“, da so dobili vsega skupaj 19 zajcev, a jih je ustrelil en sam lovec več kakor 19. V tem oziru bi bilo pač dobro, da bi pošiljali lovci taka poročila, na katera bi se mogli zanesti. Le na ta način pridemo do popolne statistike.

Z veseljem smo izpolnili predalce „fazani“. Prej namreč še ni bil v našem okraju ustreljen sploh noben pri nas vzgojen fazan. Zdaj je pa padel prvi kot nekak vzorec v lovišču občine Črni vrh nad Idrijo, kjer so zasadili lansko leto to perutnino po zaslugi g. notarja Alojzija Pegana v Idriji. Bajе uspeva prav dobro.

pl. P.

Meseca januarja t. l. se je zaključila pri okrajnem sodišču v Kamniku razprava proti dvema divjima lovcema, ki sta lovila v jeseni m. l. v tujem lovišču divje koze. Razprava sama ni prinesla sicer nič posebnega. Vsa zadeva je dobila zanimivo lice šele po neki cenilni izjavi glede vrednosti kozla, ki jo je podal na zahtevo sodišča neki lovec.

Zadeva je bila sledeča:

Dne 16. oktobra m. l. sta zasačila bistriška lovca pod Veliko planino kmečka fanta, ki sta lovila koze na ta način, da je eden čakal, drugi pa gonil. Po lastni izjavi obdolžencev je streljal čakajoči s šibrami na kozla, katerega pa nista mogla dobiti v roke, ker sta ju lovca takoj po strelu zasledovala. Vršila se je običajna preiskava, po kateri je vzelo vso zadevo v roke državno pravdnništvo. Prva razprava se je vršila v Ljubljani. Pri tej pa je manjkala neka priča, na katere izpoved je polagal državni pravdnik toliko važnost, da je bila razprava preložena.

Po tej razpravi je odstopilo državno pravdnništvo ves akt sodišču v Kamniku v nadaljnje postopanje. To je kaznovalo fanta z osem- in štirinajstdnevni m zaporom.

Navadno se jezimo lovci nad premilimi obsodbami lovskih tatov ter pravimo, da nimajo sodniki pravega zmisla za lov in da ne kaznujejo zato lovskih tatvin primerno. V našem slučaju se je pa zgodilo, da je preprečil star, izkušen lovec, da nista bila kaznovana tatova tako, kakor sta zaslužila in bi bila v enakem slučaju kaznovana, n. pr. na Tirolskem ali Solnograškem. Nam se zdi neodpustljivo to, da poda kak lovec divjih koz po svoji najboljši vesti in vednosti tako mnenje o vrednosti kozla, kakor smo ga slišali pri razpravi v Kamniku. Da spoznajo gg. lovski tovariši omenjeno strokovnjaško cenitev, navajamo tu vsebino zapisnika v zadevi cenitve, kakor se nam je prečital pri razpravi v Kamniku.

V slabi slovenščini spisana izjava dotičnega lovskega izvedenca se glasi dobesedno:

„Sredi meseca oktobra (16./10. 1913) takozvani „gamsbart“ sploh ne pride v poštev in vobče ni nič vreden, ker ga sploh ni, ker ob tem času še divji kozel

ni „prefarban“, dlaka je kratka in mehka in bolj svitla; če bi se pa izjemoma pri kakem kozlu ob tem času na hrbtu in med plečami vendar našle kake ščetine, bil bi morda tak „nemaren pušlec ščetin“ za tacega, ki ne razvidi, kaj je pravzaprav „gamsbart“ 3 K vreden. Divji kozli imajo namreč najbolj dolg in črn in tedaj najlepši „gamsbart“ šele v drugi polovici meseca decembra, okoli novega leta.

Iztrebljen gams tehta v Kamn. Bistrici poprečno 22 kg in se tam in v Kamniku prodaja za 40 vinarjev kg, kar vrže za celega gamza s kožo vred 8 K 80 v
rogovi so vredni 3 „ — „
in kakor gori rečeno „nemarne ščetine“ 3 „ — „
skupaj 14 K 80 v

Cenitev na drobno.

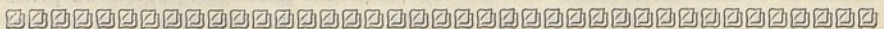
Če se gams razkosa odpade glava, vrat, noge in lakotnice, ostane pa:

2 pleča, 4 kg à 20 v	— K 80 v
2 stegna, 5 kg à 50 v	2 „ 50 „
hrbet, 4 kg à 60 v	2 „ 40 „
rogovi	3 „ — „
koža	4 „ — „
nemarna kozja brada	3 „ — „
skupaj	15 K 70 v.“

V tej izjavi pravi cenilec, da kozel 16. oktobra še ni prebarvan. Kdor je kdaj lovil kozle, ta ve, da so večji ob tem času večinoma že lepo črni. Ta barva traja do parjenja, potem pa postane kozel po lakotnicah rdečkast, proti koncu novembra je pa že bolj rjave kot črne dlake. Tisti nemaren „pušlec ščetin“ (lep lovski izraz!) je vreden po cenilčevem mnenju le 3 K. Mi imamo na razpolago brade od kozlov, ustreljenih okoli 20. oktobra, katerih vsaka je vredna najmanj 30 K. Tudi temu bi se dalo oporekati, da ima divji kozel najlepšo in najbolj črno brado okrog Novega leta. Resnica leži tukaj pač v sredi. Najdaljša je res ob tem času, toda črna ni več tako, ampak rjavkasta in nima tudi tiste vrednosti kakor prej. Najbolj čudna je pa cenitev mesa. Da bi se za vrat in lakotnice nič ne dobilo, to ni res, kajti vsak čas se prodajo omenjeni kosi v Kamniku prav lahko kg po 50—60 vinarjev. Glede plečet, stegen in hrbta bi moral izvedenec svoje cene podvojiti, deloma potrojiti, potem šele bi bile te res primerne današnjim dnevnim cenam. Da pa ne bode kdo oporekal naši trditvi, da se prodaja ves divji kozel v resnici veliko dražje, kakor je navedel izvedenec za posamezne kose, navajamo za pričo tudi ljubljanske gostilničarje in hotelirje, ki so sprejeli preteklo leto več kozlov iz Kamnika, a so jih plačali (cele kozle!) najnižje po 80 v in najvišje po 90 v kg. Imena so na razpolago.

Ako vzamemo torej za povprečno težo celega kozla 22 kg, znaša njegova cena (kg 80 v) 17 K 60 v
rogova sta vredna najmanj 8 „ — „
navadna kozlova brada 30 „ — „
skupaj 55 K 60 v.

Upamo, da smo s tem dovolj pojasnili vso zadevo, želimo le, da bi se zanimalo tudi višje državno pravdnništvo za slučaj ter popravilo krivico, ki se nam je zgodila po cenilčevi zaslugi, ki je cenil čisto drugače enake kozle, ko jih je še sam „pasel“.

Fr. Ševčik, puškar,

Ljubljana,

Židovska ulica št. 8.

Velika zaloga pušk in samokresov lastnega izdelka in najnovejšega sistema kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk z najboljšim strelnim učinkom. Posebno priporočam svoje širom znane lahke trocevke s Kruppovimi cevmi in puške brez petelinov za brezdimni smodnik. **Novo!** Avtomatične Browning-puške, kalib. 16 in 12, z neprekosljivim strelnim učinkom. Avtomatične Browning- in Steyr-pištole. **Velika zaloga vseh lovskih potrebščin** po najnižji ceni. Popravila in naročila izvršujem točno in zanesljivo.

Ceniki na zahtevo zastoj in poštnine prosto.

Svoje cenjene odjemalce prosim vljudno, da izvolijo pri naročilih patron natančno označiti kaliber puške, št. šiber in pa, ali žele navadni ali brezdimni smodnik.

Pozor g. lovci!

Za nagačenje raznovrstnih živali se priporoča

IVAN ROBIDA,

V LJUBLJANI, Tržaška cesta št. 22.

Fina, strokovnjaška izvedba. Najnižje cene. — Na željo odnašam in donášam tudi sam domov. — Naročilo z dopisnico zadostuje.

Kavarna Evropa
v Ljubljani, Dunajska cesta,
je shajališče članov „Slovenskega
lovskega društva“.

Konfekcijska trgovina

Gričar & Mejač, Ljubljana, Prešernova ulica 9,

priporoča lovcem svojo bogato zalogo vsakovrstnih oblačil.

I. KETTE, Ljubljana,

Franca Jožefa cesta št. 3

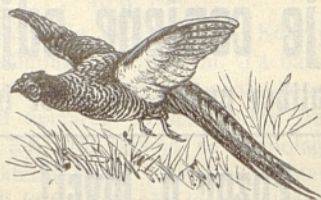
Specijalna trgovina klobukov, čepic, kravat,
perila, sploh vseh modnih in športnih predmetov.

Vsakovrstne potrebščine za lovce.

Žive

jelene, srne, zajce, kunce,
fazane, jerebice kakor tudi
vse vrste druge divjačine

prodaja v svrhu osveženja krvi

Edvard Mayer v Dunajskem Novem mestu, Schneeberggasse 10.

Zlasti opozarja na nasadna jajca vsakovrstne perutnine. — Za živ
prihod divjačine in za svežost jajc jamči. — Cene nizke.

Prvovrstna tvrdka. — Cene nizke.
Mnogo odlik. priznanj.

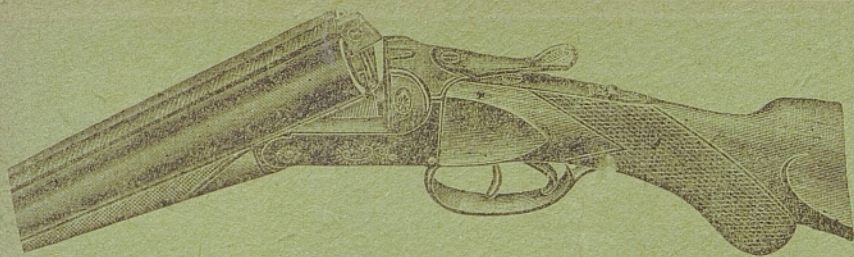
V. HERFORT,

zoolog. preparator,

LJUBLJANA,

Vrazov trg 1 — Sv. Petra nasip 71,
se priporoča za prepariranje vseh
vrst živali, montiranje rogov, izdelo-
: vanje vseh vrst kož za preproge. :

F. K. KAISER, puškar v LJUBLJANI, Šelenburgova ulica 6,

priporoča bogato zalogo pušk in samokresov. V zalogi ima po najnižjih cenah vse lovske potrebščine kakor tudi vse priprave za ribji lov.

Umetni ogenj. Ceniki zastonj in poštnine prosto. C. kr. prodaja smodnika.

JOSIP ROJINA, Ljubljana
Franca Jožefa cesta 3

Krojaški modni salon za gospode.

Elegantne obleke.

Najnovejši kroj.

Priporoča vsakovrstne športne in lovske obleke ter lovske uniforme.

V zalogi ima vedno najnovejše blago prvovrstnih tvornic.

Elegantne promenadne obleke in uniforme vseh vrst.

Točna, solidna in hitra postrežba.

Tiskarna in litografija

J. Blasnika nasl. v Ljubljani

se priporoča v izvršitev vsakovrstnih v
to stroko spadajočih del.

Vinska trgovina
najboljše kakovosti po nizkih cenah.

PETRA STEPICA v šiški priporoča svojo veliko zalogo vina

Vino razpošilja v lastnih
: sodih na vse postaje. :

Kmetska posojilnica ljubljske okolice v Ljubljani,

R. Z. Z N. Z.

obrestuje hranilne
vloge po

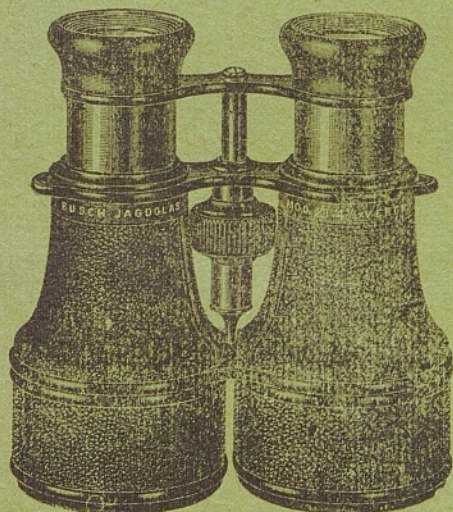
4 $\frac{3}{4}$ $\frac{0}{0}$

brez odbitka rent-
nega davka.

Sprejema vloge na **tekoči račun** s čekovnim prometom
ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Rezervni zaklad: nad pol milijona kron.

Hranilne vloge: dvajset milijonov kron.

Cena 80 kron.

Novost!   **Novost!**

Pozor gg. lovci!

Najnovejši in najizbornejši daljno-
gled sedanosti je

Busch-ov

daljnogled mod. XII,

katerega si naj nabavi vsak lovec. Omenjeni
daljnogled vsebuje vse optične vrline v najvišji
meri in je osobito za lov in šport zaradi svoje
izvanredno velike svetlobne moči neprekosljiv
in kot nočno steklo naravnost očarujoč.

Povečanje	4 $\frac{3}{4}$ krat.
Vidno polje v razdalji 1000 m	105 metrov.
Objektivski prerez	53 mm,
Svetlobna moč	132
Teža	450 gramov.

Specijalist za očale in nanosnike. Velika zaloga toplomerov, barometrov, mer za višino,
kompasov, daljnogledov: Zeiss, Busch, Goerz — Ceniki brezplačno! — Bogata zaloga
ur, zlatnine in srebrnine. — Tovarniška zaloga gramofonov in plošč.

Fr. P. ZAJEC, Ljubljana, **Stari trg**
šte. 9.